Ναι, αλλά ποια γεωργία και από ποιους γεωργούς;

Του ΣΠΥΡΟΥ Δ. ΚΑΧΡΙΜΑΝΗ

30

Με ερεθίσματα που προέκυψαν από το θαυμαστό, όπως το χαρακτηρίζει, αφιέρωμα του «Οικονομικού Ταχυδρόμου» «Γεωργία και Περιβάλλον» (σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου) ένας νέος και κατ' αποκλειστικό επάγγελμα αγρότης, ο κ. Σπύρος Δ. Καχριμάνης από την Πυργέλλα Άργους, έγραψε το εξαιρετικά ενδιαφέρον άρθρο που ακολουθεί.

Οι απόψεις του κ. Καχριμάνη συνδυάζονται και με τα όσα ελέχθησαν ή δεν ελέχθησαν στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Νέων Αγροτών, που πραγματοποιήθηκε στον Έβρο μεταξύ 25 και 27 Αυγούστου με θέμα «Εκπαίδευση - Επαγγελματική Κατάρτιση Αγροτών». Το συνέδριο αυτό διοργανώθηκε από τις οκτώ Οργανώσεις Νέων Αγροτών που υπάρχουν σε αντίστοιχους νομούς της Ελλάδας. Οι οργανώσεις αυτές δημιουργήθηκαν τα τρία τελευταία χρόνια, όπως μας πληροφορεί ο αρθρογράφος, από έναν μικρό πυρήνα νέων αγροτών, ο οποίος φιλοδοξεί να συσπειρώσει τους νέους της υπαίθρου, έξω από κομματικές επιρροές και με σύνθημα: «Έργα και όχι λόγια».

Οι απόψεις του κ. Καχριμάνη που στηρίζονται στην έγκυρη παρατήρηση και την επαγγελματική πείρα, συμπληρώνουν άριστα το αφιέρωμα του «Οικονομικού Ταχυδρόμου» και συνιστούν ένα μήνυμα αισιοδοξίας και ελπίδας, αφού όχι μόνο υπάρχουν νέοι αγρότες στον τόπο μας αλλά είναι και επαρκώς εκπαιδευμένοι και προσπαθούν να πάρουν στα χέρια τους την ευθύνη του τεράστιου σημασίας τομέα της αγροτικής οικονομίας και να επιβάλουν τη σωστή αντιμετώπισή του, τον εκσυγχρονισμό και την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας, σε πείσμα των πολιτικών και των κυρίαρχων συνεταιριστών που κάνουν (αθέλητα φυσικά) ό,τι μπορούν για να βλάψουν τη γεωργία μας και συνεπώς και τη χώρα μας.

Μερικοί μας ρωτούν (και δημοσιεύουμε την απορία τους) γιατί ο «Οικονομικός Ταχυδρόμος» επιμένει πεισματικά να γράφει και να αγωνίζεται για τον εκσυγχρονισμό και την πρόοδο της οικονομίας και της κοινωνίας μας. Μα δεν αξίζει όταν υπάρχουν νέοι άνθρωποι όπως (ο άγνωστός μας) κ. Καχριμάνης, που τον διαβάζουν και αντλούν χρήσιμες πληροφορίες αλλά και τόνωση του ηθικού τους στην προσπάθειά τους για να δημιουργήσουν μετά λόγου γνώσεως και με θετικά αποτελέσματα στη γεωργία, όπως και σε κάθε άλλο τομέα;

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

Με αφορμή το θαυμάσιο αφιέρωμα του Ο.Τ. «Γεωργία και Περιβάλλον» μπορούμε να δούμε και κάποιες άλλες πτυχές του θέματος. Πτυχές που γίνονται αντιληπτές από τους σκεπτόμενους Έλληνες αγρότες (Ναι, υπάρχουν και τέτοιοι) και οι οποίες αναφέρονται ήδη μέσα στο αφιέρωμα. Θέλω όμως να τις συγκεντρώσω και να τις παρουσιάσω και από τη θέση του Νέου Έλληνα Αγρότη. Να τις παρουσιάσω και να «διογκώσω» τα σημεία που κατέχουν πρωτεύουσα θέση στις συζητήσεις των σκεπτόμενων αγροτών, δίνοντας πιθανόν και κάποιες άλλες αποχρώσεις που δεν φαίνονται με την πρώτη ματιά, αποχρώσεις που σε καμμία περίπτωση δεν αμφισβητούν στο παραμικρό τις θέσεις των συγγραφέων αλλά που πιθανόν δίνουν και μια άλλη διάσταση στο θέμα.

Μια διάσταση στην οποία ίσως υπάρχει πρόβλημα. Όχι βέβαια προς την κατεύθυνση που οι «οικολογούντες» θέλουν να το τοποθετήσουν και προς τους οποίους άλλωστε το αφιέρωμα του Πανεπιστημίου του Αιγαίου αλλά και τόσα άλλα δημοσιεύματα του κ. Μάργαρη δίνουν κατατοπιστικές και αποστομωτικές απαντήσεις.

Επανέρχομαι λοιπόν και λέω ότι το ερώτημα «Γεωργία ή περιβάλλον» θα μπορούσε να είναι (και ίσως είναι) στη βάση και για όλους όσοι διαθέτουν ιστορική, εμπειρική, σωστή επιστημονική ή κάποιο συνδυασμό των παραπάνω γνώση, **ψευτοδίλημμα**. Ψευτοδίλημμα με το οποίο καταπιανόμαστε αφενός για να δώσουμε μια απάντηση στους ανησυχούντες και αφετέρου για να προσδιορίσουμε σε πραγματικό επίπεδο τα προς εξέταση αντικείμενα, «Γεωργία & Περιβάλλον».

Ναι. **Αλλά για ποια γεωργία και για ποιο περιβάλλον μιλάμε;**

Και ως προς το θέμα του περιβάλλοντος το αφιέρωμα εξηγεί απλά και επιστημονικά ότι περιβάλλον δεν είναι να γεμίσουμε τον τόπο καμπιοκαλλιέργειες (τεχνητούς πευκώνες), ούτε θα το προστατεύσουμε με το να εγκαταλείψουμε τις καλλιέργειες των επικλινών εδαφών και να τα παραδώσουμε (ανεξέλεγκτα) στα γίδια και τη βροχή.

Όμως με τη γεωργία ίσως χρειάζονται κάποιες επιπλέον εξηγήσεις. Γιατί σε ποια γεωργία αναφερόμαστε και από ποιους γεωργούς; Ας δούμε ορισμένους τύπους γεωργίας και γεωργών και με απλά παραδείγματα, ας δώσουμε θέματα προς κατάκτηση σε πραγματικά ανησυχούντες.

Ετσι λοιπόν νομίζω ότι σε άλλη γεωργία αναφερόμαστε όταν κάποιος κάτοικος απομακρυσμένου χωριού της Μάνης καλλιεργεί ξερικές ελιές και μάλιστα σε πλαγιά που δεν μπορεί να γίνει αεροψεκασμός για δακοκτονία. Σε άλλη, όταν κάποιος καλλιεργεί στο Μαραθώνα, τομάτες τον Ιανουάριο, σε γυάλινο θερμοκήπιο με κάθετη υδροπονική καλλιέργεια. Σε άλλη, όταν καλλιεργεί μπρόκολα και μαρούλια στον καιρό τους και τα διαθέτει μόνος του στην αγορά.

Και οπωσδήποτε άλλη γεωργία είναι να σπαταλάς τους φυσικούς πόρους (έδαφος - νερό κ.λπ.) παράγοντας ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΙΚΑ προϊόντα που συστηματικά καταλήγουν στη ΧΩΜΑΤΕΡΗ, όταν μάλιστα δεν είσαι γεωργός και το εισόδημα που προκύπτει δεν οδηγείται στην επιβίωση του νοικοκυριού σου αλλά στην υπερκατανάλωση. Αυτή η γεωργία έχει περιβαλλοντικό κόστος και δεν ξέρω αν σαν διάσταση δεν έχει γίνει αντιληπτή ή υπάρχουν εξηγήσεις που την κατατάσσουν στην «απαραίτητη» και ωφέλιμη γεωργία. Είναι ένα σημείο που η κ. Χ. Γιούγκα, στο άρθρο «Αποσύρσεις γεωργικών

Εύστοχες παρατηρήσεις, καίρια ερωτήματα και χρήσιμες υποδείξεις ενός νέου αγρότη με αφορμή το αφιέρωμα του «Οικονομικού Ταχυδρόμου» «Γεωργία και Περιβάλλον»

προϊόντων και περιβάλλον» θα μπορούσε να ήταν λιγότερο ευγενική και στην τελευταία παράγραφο, να πρότεινε κατάργηση επιδοτήσεων απόσυρσης γεωργικών προϊόντων υπό όρους (περιβαλλοντικούς κ.ά.).

Επίσης εντελώς διαφορετικά είναι τα πράγματα, αν αυτός που καλλιεργεί, στη μια ή στην άλλη περίπτωση, αλλά πολύ περισσότερο στις τόσες πολλές ενδιάμεσες που αποτελούν και τον κανόνα, είναι ένας από τους ελάχιστους εναπομείναντες Νέους Αγρότες (κατά κύριο και αποκλειστικό επάγγελμα), έχει πάει στο γυμνάσιο, διαβάζει που και που κανένα βιβλίο, παρακολουθεί τον ειδικό γεωργικό Τύπο και ενίοτε και τον γενικότερο ειδικό, όπως ας πούμε «Οικονομικό Ταχυδρόμο» και «4 Τροχούς».

Στο σημείο αυτό θέλω να συνδυάσω τα παραπάνω και με το άρθρο της κ. Α. Λούμου «Γεωργία και μερική απασχόληση» και να εξηγήσω γιατί σε πολλές περιπτώσεις επιμένω σε έννοιες όπως «κατά κύριο και αποκλειστικό επάγγελμα αγρότης», ερασιτέχνης και επαγγελματίας κ.λπ., έννοιες που με την πρώτη ματιά μπορεί να έρχονται σε αντίθεση με το παραπάνω άρθρο αλλά δεν είναι έτσι.

Αναφέρομαι και υποστηρίζω λοιπόν τους κατά κύριο και αποκλειστικό επάγγελμα Νέους Αγρότες:

α) Γιατί είμαι και ο ίδιος.

β) Γιατί τους έχουμε απόλυτη ανάγκη στο υφιστάμενο ελληνικό εγγειοδιαρθρωτικό πλαίσιο σαν πυρήνες γεωργικής ανάπτυξης σύγχρονου Έξυπνης δηλαδή ανάπτυξης, που στηρίζεται σε επαρκείς περιβαλλοντικές γνώσεις και μικροοικονομική ανάλυση των οικονομικών δεδομένων (όχι ότι αρπάξουμε φέτος και για αύριο έχει ο θεός). Κα αυτό μόνο επαγγελματίες, ενημερωμένοι και αφιερωμένοι μπορούν να το κάνουν. Νέοι Αγρότες δηλαδή που «ίδιω κινδύνω καλλιεργούντες» θα σπάσουν τα δεσμά του σίγουρου, του εύκολου, του επιδοτούμενου, του αποσυρόμενου.

γ) Γιατί επίσης η έννοια της μερικής απασχόλησης στη γεωργία της Ελλάδας δεν είναι ακριβώς όπως θα 'πρεπε. Ή φεύγεις από το χωριό και πας στην πόλη και καλλιεργείς το Σαββατοκύριακο κα από το τηλέφωνο ή νοικιάζεις τα κτήματα με μικρού μάλιστα χρόνου ενοικιαστήρια ώστε να μη μπορεί ο άλλος να κάνει επενδύσεις και μακρο πρόθεσμο προγραμματισμό και γίνει «μάγκας» μ τα δικά σου χωράφια.

Θέλω δηλαδή να πω ότι η έννοια της μερικής απασχόλησης στη γεωργία μάλλον είναι ανύπαρκτη λύση και συναντάται μόνο σε αγροτικές περιοχές γύρω από μεγάλα αστικά κέντρα και απ 'κει προκύπτουν και τα νούμερα που δείχν τιστική. Εκεί όμως που την έχουμε πραγματικά ανάγκη (ορεινές - μειονεκτικές περιοχές) δεν υφίστοται σαν δυνατότητα.

Τέλος, δεν νομίζω ότι είναι πολλοί οι ετεροαπασχολούμενοι αγρότες που παράγουν «δύσκολα» προϊόντα (μαρούλια, τομάτες, μπάμιες κ.ά.). Οι περισσότεροι ασχολούνται με εκτατικές ή δενδρώδει συνήθως πλεονασματικές καλλιέργειες. Και επίση νομίζω ότι θέλει επανεξέταση το κατά πόσο οι μερικώς απασχολούμενοι σε περιοχές με δυναμικέ καλλιέργειες, κάνουν λιγότερο εντατικές καλλιέργειες και δεν ανήκουν στο παράδειγμά μου με το «ανερχόμενο δημόσιο υπάλληλο» που ακολουθεί

Ας δούμε τώρα πόσο διαφορετικά είναι τα πράματα, αν αυτός που καλλιεργεί είναι ανερχόμενος δημόσιος υπάλληλος, που πήρε προίκα 15 στρέμματα πορτοκαλιές και θέλει να κάνει το χωράφ «κούκλα» βάζοντας τα γυαλιά στους «επαγγελμ

>>>